

Norsk landbruksrådgivning

Deres ref: 592003

Vår ref: 2026/213575

Dato: 14.08.2026

MOVENTO SC 100 – SPIROTETRAMAT, VEDTAK PÅ SØKNAD OM MIDLERTIDIG TILLATELSE MOT JORDBÆRMIDD

Vi viser til e-post 11.08.2026 med søknad om midlertidig tillatelse for bruk av Movento SC 100 mot jordbærmidd på jordbær. Det ble opprinnelig søkt om midlertidig tillatelse for Milbeknock i samme bruks- og virkeområde den 07.08.2026, men søknaden ble gjort om til Movento SC 100 etter anbefaling fra NIBIO (agronomisk uttalelse av 10.08.2026). NIBIO begrunner dette med at det er resistensfare etter 15 års bruk av preparater fra samme biokjemiske gruppe (Milbeknock og Vertimec).

Det søkes om bruk av Movento SC 100 frem til og med 30.08.2026. Det er tidligere i år innvilget en midlertidig tillatelse for bruk av Movento SC 100 i en rekke bruks- og virkeområder, blant annet i jordbær. Tillatelsen gjelder til og med 05.08.2026. I e-post til NLR 12.08.2026 skrev vi at vi kunne vurdere å utvide den gjeldende tillatelsen med virkeområdet jordbærmidd, men at det ikke er mulig å forlenge tillatelsen utover de 120 dagene som er gitt. NLR svarer i e-post samme dag at bruk mot jordbærmidd til og med 05. september bør være tilstrekkelig. Vi viser også til vårt vedtak for Movento SC 100 av 08.05.2026.

Ut fra dette utvider vi den gjeldende midlertidige tillatelsen for Movento SC 100 til å også gjelde for bruk mot jordbærmidd på jordbær på friland.

Bakgrunn

Mattilsynet
tilsynsdivisjon planter, før og
drikkevann
avdeling godkjenninger

Postadresse: Felles postmottak
Postboks 383
2381 BRUMUNDDAL

Tlf: 22 40 00 00
E-post: postmottak@mattilsynet.no
Org.nr: 985399077

NLR søker om midlertidig tillatelse for bruk av Movento SC 100 mot jordbærmidd på jordbær på friland. I søknaden oppsummerer de:

«Søknad om midlertidig tillatelse for bruk av Movento SC 100 mot jordbærmidd i konvensjonell produksjon av jordbær på friland.

Det er allerede gitt en midlertidig tillatelse for sesongen 2026 for bruk av Movento SC 100 i jordbær, men mot spinnmidd (vedtak av 08.05.2026, deres ref 2026/78873). De tidligere fastsatte bruksbetingelsene for jordbær vil bli videreført; maksimalt 100 ml/daa og inntil to behandlinger.

Den 7.8.2026 sendte NLR en søknad om midlertidig tillatelse for ekstra behandlinger med Milbeknock for å bekjempe angrep av jordbærmidd. I forbindelse med søknaden ble det sendt en agronomisk uttalelse fra NIBIO, datert 10.08.2026. Her støtter NIBIO at det gis tillatelse til utvidet bruk av middmiddel i felt med påvist angrep av jordbærmidd. Men av resistenshensyn anbefaler de bruk av Movento. Med bakgrunn i dette sendes det en ny søknad om bruk av Movento SC 100.

Dersom denne søknaden innvilges, trekker vi søknad av 7.8.2026 om bruk av Milbeknock».

Regelverk

Godkjenning av plantevernmidler er regulert i forskrift 6. mai 2015 nr. 455 om plantevernmidler. Det følger av forskrift om plantevernmidler¹ paragraf 3 at Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1107/2009 gjelder som norsk forskrift. Forordningen artikkel 53 gjelder nødsituasjoner på plantevernområdet, og gir hjemmel for å dispensere fra forordningen artikkel 28 om godkjenning av plantevernmidler i inntil 120 dager når det foreligger særlige omstendigheter som gjør at det ikke er mulig å bekjempe en skadegjører på annen måte/håndtere situasjonen med godkjente preparater.

Vurdering

Mattilsynet mottok en agronomisk vurdering fra NIBIO den 10.08.2026. Vurderingen ble gjort i forbindelse med søknad om Milbeknock, men er relevant for denne søknaden. Av hensyn til resistensproblematikk anbefaler NIBIO at NLR heller søker om bruk av Movento SC 100. NIBIO viser til at preparatet har sammenlignbar effekt mot jordbærmidd som Milbeknock, og støtter omsøkt bruk.

¹ Forskrift om plantevernmidler, FOR-2015-05-06-455, se www.lovdata.no

Nødsituasjon

Bestemmelsen i Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1107/2009 artikkel 53 åpner for at man kan gi en begrenset godkjenning av plantevernmidler som ikke fra før er lovlig i søkte kultur i Norge, under svært strenge vilkår. Forutsetningen for at man skal kunne anvende artikkel 53 er at det foreligger en særlig omstendighet – en nødssituasjon – som ikke kan bekjempes på annen rimelig måte. I tillegg bør slike godkjenninger ikke gis mer enn én gang og da i en periode på opp til 120 dager.

Movento SC 100 (spirotetramat) har mistet sin godkjenning og hadde siste bruksdag 30.10.2025. For mer utfyllende om dette viser til vårt vedtak av 08.05.2026.

Jordbærmidd kan gjøre store skader i flerårige jordbærfelt. Midden lever skjult i sammenfoldede blader, og er vanskelig å bekjempe med ikke-systemiske preparater. Det er påvist til dels store angrep også i førsteårsfelt, noe som indikerer at midden er kommet med kjøpte planter.

NIBIO skriver at det er nødvendig med to sprøytinger for å få god nok effekt. Milbeknock er godkjent brukt mot jordbærmidd, men bare med én sprøyting etter høsting. Tripsrovmidd holder jordbærmidd under kontroll dersom den settes ut før det blir for mange jordbærmidd, og det er riktig temperatur. Det er nå for mye jordbærmidd i en del av feltene til at tripsrovmidd er tilstrekkelig.

Vi vurderer at tilgjengelige preparater og tiltak ikke har vært tilstrekkelige for å kontrollere jordbærmidd i år, og at kriterier for å vurdere at det er en nødssituasjon er oppfylte.

NLR har søkt og fått innvilget midlertidige tillatelser i samme bruks- og virkeområde tidligere år. Veiledningsdokumentet for midlertidige tillatelser for nødssituasjoner på plantevernområdet understreker at gjentatte tillatelser skal unngås. Ut fra søknaden til NLR og uttalelsen til NIBIO virker det som at dette vil være et tilbakevendende problem. Næringen må lete etter og finne mer varige løsninger for å bekjempe skadegjørere som er tilbakevendende.

NLR har i liten grad beskrevet hvordan de i fremtiden skal unngå å søke midlertidige tillatelser mot jordbærmidd. De viser imidlertid til prosjektet «Klassifisering og avdriftsreduksjon» hvor det ved bruk av skjermet jordbærradsprøyte er blitt prøvd ulike dysetyper og trykk i ulike jordbærbestand, og som viser at det er svært liten avdriftsrisiko ved «riktig» sprøyteteknikk. NLR skriver i søknaden at Mattilsynet vil få oversendt endelig rapport så snart den er klar.

Helse

Det omsøkte preparatet der det aktive stoffet spirotetramat inngår, er per dags dato ikke på det norske markedet da spirotetramat ikke lenger er godkjent som aktivt stoff i EU. Det har derfor ikke blitt utført en fullstendig helserisikovurdering av den omsøkte bruken. Movento SC 100 har tidligere vært godkjent i Norge. Toksisitetsstudier viser at preparatet har lav akutt giftighet ved eksponering via munn, hud og innånding. Preparatet er ikke hudirriterende, men det kan utløse en allergisk hudreaksjon. Videre kan preparatet gi øyeirritasjon samt forårsake irritasjon av luftveiene. Det aktive stoffet spirotetramat er mistenkt for å kunne skade forplantningsevnen og å kunne gi fosterskader.

Da det ikke har blitt utført en fullstendig helserisikovurdering av den omsøkte bruken anbefales bruk av fullt verneutstyr (hansker, heldekkende vernedress, åndedrettsvern og ansiktsskjerm) ved håndtering og bruk av preparatet. For å beskytte fastboende og forbipasserende må en avstandsgrense på henholdsvis 2 eller 5 meter overholdes (se bruksvilkår for å beskytte menneskers helse) fra områder som er tilgjengelige for fastboende og forbipasserende når sprøyteaktiviteten pågår.

For søknader om midlertidige tillatelser er det imidlertid søkers ansvar å vurdere beskyttelsestiltak og å informere arbeidstakere om bruk av verneutstyr som skal benyttes ved håndtering og bruk av preparatet.

Miljø

Det har ikke blitt gjort en fullstendig risikovurdering av den omsøkte bruken. Preparatet Movento SC 100 var tidligere godkjent på det norske markedet, men ble faset ut for bruk siden godkjenningssinnehaveren ikke søkte om regodkjenning av det aktive stoffet spirotetramat i EU.

Vi har i forbindelse med denne søknaden bare sett på de bruksområdene der plantevernssituasjonen er så kritisk at det blir karakterisert som en nødsituasjon. Disse bruksområdene er tilsvarende de som var godkjent i forbindelse med den tidligere ordinære godkjenningen av Movento SC 100. Denne godkjenningen er imidlertid basert på en risikovurdering som ble gjort under det tidligere norske regelverket. Det er også tilgjengelig en nyere vurderingsrapport fra nordre sone i 2016, der Danmark var sonerapportør (zRMS).

I vurderingen fra Danmark fra 2016 ble behandlingsintervallet i eple og pære økt fra 14 til 21 dager, som var nødvendig for å at risikoen skulle være akseptabel for blåmeis med daværende metodikk. Det settes derfor krav om 21 dagers intervall mellom de to behandlingene i disse kulturene for å beskytte fugl. Vi har ikke nok data til å konkludere om risikoen er akseptabel i henhold til gjeldende metodikk i de nye veiledningsdokumentene for fugl og pattedyr.

I den tidligere norske godkjenningen var det behov for fem meters avstandskrav for å beskytte vannlevende organismer. Vurderingen fra Danmark fra 2016 bekrefter at det er nødvendig med et fem meters avstandskrav.

I vurderingen som ble gjort under det tidligere norske regelverket ble det satt krav om nattsprøyting for Movento SC 100 for å beskytte bier. Dette settes også som krav for denne søknaden.

Rester i mat

Det skal sprøytes etter at bærene er høstet, og vurdering av rester er derfor ikke relevant.

Vedtak

I medhold av § 29 i forskrift av 6. mai 2015 nr 455 om plantevernmidler og artikkel 53 i vedlegg til samme forskrift, Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1107/2009, innvilger Mattilsynet søknad om midlertidig tillatelse for bruk av Movento SC 100 mot jordbærmidd på jordbær på friland. Betingelsene er de samme som ble innvilget for jordbær i den midlertidige tillatelsen i vedtak av 08.05.2026. Tillatelsen utvides til å gjelde mot jordbærmidd.

Godkjenningen gjelder i tidsrommet 13.08.2026 – 05.09.2026, og gis under følgende betingelser:

Bruks- og virkeområde

Jordbærmidd på jordbær på friland.

Dosering

100 ml/ daa.

Antall behandlinger

1.

Behandlingstidspunkt

Etter BBCH 89 og bærene er høstet.

Væskemengde

40 – 120 l/ daa.

Annet:

De som har sprøytet to ganger mot spinnmidd med Movento SC 100 i henhold til den eksisterende midlertidige tillatelsen, kan ikke benytte seg av denne tillatelsen.

Faremerking

Symbol (helse): GHS07, GHS08

Symbol (miljø): GHS09

Varselord: Advarsel

Biesymbol

H317: Kan utløse en allergisk hudreaksjon.

H319: Gir alvorlig øyeirritasjon.

H335: Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

H361fd: Mistenkes for å kunne skade forplantningsevnen. Mistenkes for å kunne gi fosterskader.

H411 Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

P261: Unngå innånding av aerosoler.

P280: Benytt vernehansker og øyevern.

P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: skylk forsiktig med vann i flere minutter.

Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.

P337+ P313: Ved vedvarende øyeirritasjon: Søk legehjelp.

P302+P352: VED HUDKONTAKT: Vask med mye vann.

P333+P313: Ved hudirritasjon eller utslett: Søk legehjelp.

P391 Samle opp spill

P405: Oppbevares innelåst.

P102: Oppbevares utilgjengelig for barn.

EUH401: Bruksanvisningen må følges, slik at man unngår risiko for menneskers helse og miljøet.

SP 1 Unngå forurensning av vannmiljøet med produktet eller emballasjen. Ikke rengjør spredeutstyr nær overflatevann. Unngå forurensning via avrenning fra gårdsplasser og veier.

SPe3 For å beskytte vannlevende organismer må dette produktet ikke brukes nærmere enn 5 meter fra overflatevann

Farlig for bier (se *Bruksvilkår for å beskytte miljøet*)

Bruk egnet verneutstyr (se *Bruksvilkår for å beskytte menneskers helse*).

Uskadeliggjør tomemballasjen (se avfallshåndtering).

Bruksvilkår for å beskytte menneskers helse

Følgende tekst skal også påføres preparatets tilleggsetikett:

Da det ikke har blitt utført en fullstendig helserisikovurdering av den omsøkte bruken anbefales bruk av fullt verneutstyr (hansker, heldekkende vernedress, åndedrettsvern og ansiktsskjerm eller øyevern) ved håndtering og bruk av preparatet. Arbeidere anbefales å bruke hansker og heldekkende arbeidstøy dersom de skal håndtere behandlede planter eller plantedeler i en periode på 24 timer etter sprøyting.

Ved sprøyting av jordbær må ikke produktet benyttes nærmere enn 2 m fra områder som er tilgjengelige for fastboende og forbipasserende når sprøyteaktiviteten pågår.

Vask hender og ansikt når arbeidet er ferdig eller avbrytes.

Ved uhell eller mistanke om forgiftning kontakt lege eller Giftinformasjonen tlf. 22 59 13 00.

Bruksvilkår for å beskytte miljøet

Movento SC 100 må ikke brukes på eller over blomstrende vegetasjon i den tiden av døgnet som pollinerende insekter flyr (kl. 04.00-23.00 dersom temperaturen overskrider 10 °C, eller kl. 06.00 – 22.00 dersom temperaturen ikke overskrider 10 °C).

Gebyr

Med hjemmel i forskrift om gebyr til Mattilsynet (FOR-2026-04-27-745), § 2-2, vedlegg 2, Del B skal det betales et gebyr etter at vedtaket er fattet. Gebyret er fastsatt til 2 550 kr. I tillegg kommer et administrasjonsgebyr på 100 kr. Faktura sendes etter vedtaksbrevet.

Klageadgang

Vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages til overordnet instans (Mattilsynet, Hovedkontoret) i henhold til forvaltningslovens bestemmelser om dette, jf. lovens kapittel VI. Klagefristen er tre uker fra tidspunkt for underrettelse av vedtaket, jf. forvaltningsloven § 29 1. ledd. Eventuell klage rettes til Mattilsynet på e-post postmottak@mattilsynet.no.

Mattilsynet fraskriver seg ethvert ansvar for skade som måtte oppstå ved salg og bruk av plantevernmidler.

Med hilsen

Abdelkarim Abdellaue
avdelingssjef

Ronny Berdinesen
seniorrådgiver

Kopi:
NIBIO